五功釋義

LIU ZHI

ÇEVİRENLER:
NAOKİ YAMAMOTO
SEVDE ÖZTÜRK

İSLAM'IN BEŞ ŞARTININ HİKMETLERİ

LIU ZHI
五功釋義
İSLAM'IN BEŞ ŞARTININ HİKMETLERİ

LIU ZHI Çinli Müslüman âlim. 17. yüzyılın ortalarında Nanjing'de doğdu. Babası dönemin Konfüçyanist Müslüman ekolüne mensup âlimlerinden Liu Sanjie'dir. Liu Zhi'nin doğum ve ölüm tarihi tam bilinmemekle beraber eserlerinden hareketle 1660 yılı civarında doğduğu kabul edilmektedir. İlk eğitimini babasından aldı. On iki yaşında Nanjing'deki jingtang medreseleri arasında en önde gelen Yuan okuluna girdi. Burada dönemin âlimlerinden Yuan Ruqi'den ders aldı. Arapça, Farsça ve Çinceyi de bu medreselerde öğrendi. Babası ve hocasından etkilenip erken yaşlarda ilme yöneldi, on beş yaşına geldiğinde Konfüçyanist klasiklerini, Çin tarihi, edebiyatı ve felsefesini, farklı felsefi ekollerin kitaplarını okumaya başladı ve sekiz yılını Çin klasiklerine ayırdı. Ardından tekrar İslami ilimlere yöneldi ve altı yıl İslam klasiklerini okudu. Sonraki üç yılını Budist, bir yılını da Taoist kanonlara hasretti. Liu Zhi, ilim hayatının ilk dönemlerini Nanjing'de geçirdi. Daha sonra Shadong'dan Pekin'e, Hunan ve Hubei'den Shaanxi ve Gansu'ya kadar geniş bir coğrafyayı dolaştı, buralardaki âlimlerden ders aldı. Hayatını Çin'in farklı bölgelerindeki kütüphaneleri ve medreseleri ziyaret edip araştırmalar yaparak geçirdi. 16. yüzyılın sonu ile 18. yüzyılın ortalarına kadar devam eden Çin'deki entelektüel üretim döneminin Gazzali'si kabul edilen Liu Zhi'nin son eserini yazdığı 1724'ten sonra vefat ettiği, kabrinin de Nanjing'in güney kapısı yakınlarında bulunduğu tahmin edilmektedir. *Tianfang Xingli, Tianfang Dianli* ve *Tianfang Zhisheng Shilu* kitaplarında Tanrı, âlem ve insan ilişkisi hakkındaki düşüncelerini metafizik, hukuk ve bilge nosyonları vasıtasıyla sistemli bir şekilde açıklamıştır.

Pınar Yayınları
Bereketzade Mah. Okçu Musa Cad. No: 11/3
Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212 293 90 41
www.pinaryayinlari.com bilgi@pinaryayinlari.com
Yayınevi Sertifika No: 45508

İslam'ın Beş Şartının Hikmetleri
Liu Zhi

copyright 2026 © pınar yayınları

Pınar Yayınları ◆ 631
Uzakdoğu ◆ 1
ISBN 978-625-8675-33-7

Birinci Baskı Mart 2026

EDİTÖR Ahmet Yasin
KAPAK Ömer Faruk Yıldız
SAYFA DÜZENİ Tekin Öztürk

BASKI ACK Ajans
Mahmutbey Mah. Taşocağı Yolu Cad.
Ağaoğlu 212 Myoffice No: 344
Bağcılar/İstanbul
Sertifika No: 53569

LIU ZHI

İSLAM'IN BEŞ ŞARTININ HİKMETLERİ

ÇEVİRENLER Naoki Yamamoto & Sevde Öztürk

İçindekiler

ÖNSÖZ/*Naoki Yamamoto* 7
İSLAM'IN BEŞ ŞARTININ HİKMETLERİ 19
Mukaddime 19
Halis İmanın Usulü 21
Halis İmanın Maksadı 21
1. Başlangıç 21
2. Hakikatin Özündeki Anlam 22
3. Sevgi ve Nefret 23
4. Dış Duyular 23
5. İçsel Erdemler 24
6. Kalbin ve Fıtratın Erdemleri 25
7. Denge Hâli ve Sapma 25
8. Zikir İbadeti 27
9. Zikrin Metodu 27
10. Zikrin Anlamı 28
11.Zikrin Esası 28
12. Zikrin Kanıtı 29
13. Namaz İbadeti 30
14. Namazın Adabı 31
15. Namazın Anlamı 31
16. Namazın Esası 33
17. Namazın Kanıtı 34
18. Oruç İbadeti 35
19. Oruç Uygulaması 35
20. Orucun Anlamı 36
21. Orucun Esası 37
22. Orucun Kanıtı 37
23. Zekât İbadeti 38
24. Zekâtın Uygulaması 39
25. Zekâtın Anlamı 39
26. Zekâtın Esası 40

27. Zekâtın Kanıtı....40
28. Hac İbadeti....41
29. Haccın Uygulaması....42
30. Haccın Anlamı....43
31. Haccın Esası....43
32. Haccın Kanıtı....45
33. Beş Vakit Bağlılık....46
34. Cemaatle İbadet....48
35. Cemaatle İbadetin Önemi....48
36. Namazın Ölçüsü....49
37. Namazın Sembolleri....50
38. Namazın Kökeni....51
39. İhlas....51
40. Beş Sembol....52
41. Erdemin Kapıları....52
42. Kuraklık ve Yağmur....52
43. Beş Nimet....53
44. Beş Döngü....53
45. Dönüşümler....53
46. Daimî Hâl....53
47. Manevi Bütünlük....54
48. Aidiyet ve Niyet....55
49. Gaflet ve İhsan....56
50. Duyuların Açılması....56
51. Beş Esasın Etkileri....57
52. Üç Kutupluluk....58
53. Kanunun Sembolleri....59
54. Kalıcı Erdem....59
55. Beş Şartın Rolü ve Kuvveti....60
56. Evrensel İlke....60
57. İlahi Nizam....61
58. Şeriat Merdiveni....61
59. Sadelik ve Derinlik....61
60. Konum ve Terbiye....62
61. Havas ve Avam....62
62. Sadakat ve Kulluk Vazifesi....63
63. Tevhid....63

ÖNSÖZ

NAOKI YAMAMOTO

Liu Zhi, asıl adıyla Jie Lian ve unvanıyla Yi Zhai, 1670 civarında Nanjing'de dünyaya geldi.[1] Babası Liu Sanjie, Nanjing Müslüman topluluğunda önemli rol oynayan bir İslam âlimiydi. Öyle ki Çin İslam tarihi açısından ünlü bir isim konumundaki Ma Zhu,[2] kendi eserlerini düzenletmek için Liu Sanjie'ye başvurmuştu.

Liu Zhi, küçük yaşlardan itibaren Nanjing'deki bir medresede eğitim alırken, aynı zamanda babasının ilmî etkisi altında büyüdü. 15 yaşına geldiğinde, akademik bir yol izlemeye karar verdi. İlk sekiz yılını Çin geleneksel bilgilerini öğrenmeye adadı. Bunu takip eden altı yıl boyunca İslam klasiklerini, üç yıl müddetince Budist metinleri ve bir yıl süresince de Taoist metinleri inceledi. Ayrıca Batı klasiklerini okuyarak Doğu ve Batı'nın entelektüel mirasına tam anlamıyla vâkıf oldu. Ancak bu yoğun okuma süreci sadece bilgi edinme arayışından ibaret değildi; Liu Zhi için bu süreç, İslam ilimlerinin derinliklerine ulaşma ve bu bilgiyi "dünya ilmi" başka bir deyişle evrensel bilgi seviyesine yükseltme çabasının bir parçasıydı.

Babasının vefatının ardından Liu Zhi'nin ilim tutkusu daha da arttı. İnsan ilişkilerinden uzaklaşarak servetinin çoğunu ilim yolunda harcadı ve ormanda mütevazı bir kulübe inşa ederek kendisini tamamen öğrenmeye adadı. Erken yaşta baş-

1 Hayatı ve eserleri için ayrıca bk. Esra Çiftçi, "Liu Zhi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2019, Ek-2. cilt, s. 160-161.

2 Detaylı bilgi için bk. Chang-Kuan (Nabil) Lin, "Ma Zhu", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2003, cilt: 27, s. 269-270.

Erdemli kişi erdemi görür, bilge kişi bilgeliği, derin kişi derinliği, yüzeysel kişi ise yüzeyselliği... Liu Zhi, İslam'ın hakikatlerini evrensel bir disiplin çerçevesinde izah etmeye çalışan Çinli Müslüman âlimlerden. İslami ilimlerin çeşitli dallarında eser vermiş üretken bir kalem… Bu yüzden yaşadığı coğrafyanın Gazzali'si kabul ediliyor. Liu Zhi, İslami ilimleri Çin'in geleneksel düşünce sistemine dayandırarak yorumladı ve özgün bir perspektif geliştirdi. Kendi ifadesiyle üç kutuplu ilim adını verdiği bir sistem kurarak Allah, yeryüzü ve insan arasındaki ilişkiyi inceledi.

Bilginin üç ekseni üzerinden şekillenen *İslam'ın Beş Şartının Hikmetleri* ile Liu Zhi'nin düşünce tarzı ve olağanüstü bilgeliği ama aynı zamanda Çin İslam düşüncesinin önemli ayrıntıları ortaya konuyor. Liu Zhi'ye göre Allah ile yeryüzü arasındaki uyum, ilahi düzenin evrensel ilkelerini temsil eden ve onları maddi dünyada görünür kılan beş şartın yaşanmasıyla gerçekleşir. Aklıselimle bakıldığında bu ibadetler, manevi ve maddi alanları birbirine yaklaştırır; böylece geçici olan ile ebedî arasındaki karşıtlığı aşan bir denge oluşturur.

İslam'ın Beş Şartının Hikmetleri Liu Zhi'nin âlim portresini çizmekten çok daha fazlasını içeriyor: Sözü yormadan bencillikleri aşmak, erdemi geri kazanmak ve nihayetinde mutlak adalete ulaşmak için yapılması gerekenleri hatırlatıyor.

pinaryayincilik
pinaryayincilik
pinaryayinlari
9 786258 675337